

VOORSTEL BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BUREN

DATUM	BEHANDELEND AMBTENAAR	DOMEIN	NUMMER
december 2023	Franka Boudewijn en Jos Meerssman	Dienstverlening	Z.056046/D.171740

Onderwerp	Proces-aanpak kernagenda's			
Voorgesteld besluit	1. Vast te stellen de procesaanpak om gefaseerd tot kernagenda's te komen. 2. Te starten met vier pilots voor de kernagenda's voor de kernen Beusichem, Buren, Lingemeer en Rijswijk.			
Openbaar	Portefeuillehouder	O.R./ G.O.	Agendacommissie	Raadsvergadering
Ja	Karl Maier	-	-	

Inleiding

In het coalitieakkoord 2022-2026 is de afspraak over het opstellen van kernagenda's voor alle kernen binnen de gemeente Buren vastgelegd. De uitvoering is vertraagd door personeelwisselingen en beperkte capaciteit. Dit is beschreven in de nieuwe begroting, Om deze reden is de afspraak gemaakt de kernagenda's gefaseerd op te stellen, startend met de eerste vier in 2024..

Op 31 oktober 2023 zijn tijdens "een benen op tafel" (BOT) samen met het college de ambities voor- en het proces om te komen tot kernagenda's verkend met als doel een gedegen voorstel voor proces-aanpak op te stellen en aan het college voor te leggen.

Tijdens de BOT sessie kwam ook de doorontwikkeling kerngericht werken (KGW) aan de orde, met name de kerngerichte grondhouding van de organisatie. Onderliggend voorstel beschrijft het proces om te komen tot kernagenda's. De doorontwikkeling van KGW loopt een ander spoor, echter het proces van de kernagenda's raakt vrijwel alle facetten van kerngericht werken (en inwonersparticipatie) en zal zich zo min of meer organisch doorontwikkelen.

Wat is een kernagenda?

Een kernagenda is een vertaling en bundeling van onderwerpen die zijn opgehaald bij inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties. Ook belangrijke projecten, ontwikkelingen of prioriteiten van de gemeente staan op de kernagenda. Elk onderwerp heeft een eigenaar/eindverantwoordelijke. Dit kunnen ook inwoners of andere organisaties zijn. (is een groep inwoners eigenaar dan kan de gemeente hen bijvoorbeeld faciliteren/adviseren via het uitdaagrecht)

Het uiteindelijke doel is om de (toekomstige) leefbaarheid en de sociale samenhang van een kern op peil te houden of te verbeteren.

Een kernagenda wordt steeds voor drie jaar vastgesteld en is dynamisch; kan worden bijgesteld indien nodig. Bijvoorbeeld bij wetswijzigingen of veranderde inzichten. De kernagenda wordt twee keer per jaar met alle betrokkenen integraal gemonitord. Kernregisseurs faciliteren dit proces.

Doel / meetbaar effect

- Gefaseerd in 2024, 2025 en 2026 uitvoering geven aan de afspraak uit het coalitieakkoord "Samen voor het Buren van morgen 2022-2026" om voor elke kern in de gemeente Buren een kernagenda op te stellen,
- Deze kernagenda's gebruiken als integraal sturingsinstrument, zodat voor iedereen (binnen én buiten) inzichtelijk is welke afspraken gemaakt zijn voor- en met de betreffende kern. Dit heeft tevens een positief effect op minder ad-hoc werken binnen de gemeente Buren.
- Het vaststellen van vier pilot kernagenda's in februari 2025, waarbij elke kernwethouder een kernagenda vertegenwoordigd en de kernregisseur en kernwethouder met elkaar optrekken.

- Een (in- en extern) interactief proces, waarbij de kernregisseurs proces-aanjager zijn voor het eindresultaat.
- Meetbaar effect van de inhoud van de kernagenda's is nu niet aan te geven, dat ervaren we bij het realiseren van de verschillende doelen, afspraken of acties van de kernagenda's door deze te monitoren. Effect van werken met kernagenda's kan wel bijdragen tot meer tevreden inwoners of betere dienstverlening.

Argumenten

1.1. Met deze procesaanpak geven we invulling aan de afspraak om de kernagenda's gefaseerd en in balans met de beschikbare capaciteit op te stellen.

Vanwege personeelsswisselingen en vanwege beperkte capaciteit maakten we de afspraak om de kernagenda's gefaseerd op te stellen. Zo krijgt het proces de tijd en aandacht die het verdient.

1.2. Het voorgestelde proces is interactief, waarbij de kernagenda's in cocreatie met college, domeinen, inwoners, ondernemers, partners en kernregisseurs worden opgesteld.

Met dit proces stellen we de kernagenda's samen op. We halen actief, zowel binnen als buiten input op en toetsen regelmatig de vertaling van deze input bij de betrokkenen.

1.3. Het voorgestelde proces is interactief. De kernregisseurs zijn procesaanjager.

2.1 Het starten met vier pilot kernagenda's geeft ons de gelegenheid te leren en het proces samen verder door te ontwikkelen.

Het werken met kernagenda's is voor ons allemaal nieuw. Doordat we starten met vier pilots zullen we het proces en de samenwerking in het proces regelmatig meten en waar nodig verbeteren.

2.2 Met de keuze voor vier pilot kernen zorgen we ervoor dat elke kernwethouder kan starten met een kernagenda.

Elke kernwethouder een kernagenda, dat is het uitgangspunt. Zo ontwikkelen we samen.

Kanttekeningen

1.1 Voor deze gefaseerde aanpak is het van belang om helder te communiceren dat elke kern een agenda krijgt en wanneer welke kern aan de beurt is.

De kernen waar niet als eerste mee gestart wordt moeten niet het gevoel krijgen van minder belang te zijn. Dit kunnen we voorkomen door aan de voorkant goed de keuze voor de gefaseerde aanpak uit te leggen en aan te geven wanneer de betreffende kern op de planning staat.

2.1 De vier pilotkernen kunnen verschillend van aard zijn, waardoor het proces per kern kan verschillen (maatwerk).

Wat voor de ene kern goed werkt, kan voor een andere kern weer anders zijn. Daarom kan het proces en waar de accenten liggen in het proces ook anders zijn. Het is zaak om hier als regiehouders op het proces ook kerngericht en flexibel mee om te gaan voor het beste kerngerichte resultaat.

Financiën

Voor de vier pilots is € 22.166 (€ 5.540 per kern) beschikbaar in 2024. Bestemd voor het in- en externe proces en de uiteindelijke vorm/layout per kernagenda. Niet voor de financiering van inhoudelijke kernagenda-punten.

Het budget in 2024 is afhankelijk van de besluitvorming op de overhevelingsverzoeken. Deze zijn onderdeel van de tweede bestuur rapportage 2023. Een van de overhevelingsverzoeken heeft betrekking op het budget voor kerngericht werken. Indien akkoord is er € 22.166 beschikbaar in 2024. Als het overhevelingsverzoek wordt afgewezen is er geen budget beschikbaar voor de uitvoering van de vier pilots in 2024.

Het is nog niet inzichtelijk wat de financiële consequenties zijn/worden van de pilot kernagenda's. Moeten/willen we budgetten overhevelen, ruilen, is nieuw budget nodig? Het streven is om in de

toekomst alle effecten te verwerken bij de daarvoor bestemde P&C producten. Voor de vier pilots is het financiële proces (met en tussen de domeinen en soms ook partners en inwoners) een belangrijke testfase hoe e.e.a. goed te borgen voor de toekomst inclusief inpassing binnen de P&C producten.

Procesvoorstel/uitvoering

Uitgangspunten vooraf

- Alle kernen een agenda, gefaseerd ingevoerd over 2024, 2025 en 2026.
- Het is een (in- en extern) interactief proces; de kernregisseurs zijn proces-aanjager voor het eindresultaat.
- Representativiteit: bij het ophalen van input uit de kernen betrekken we nadrukkelijk bewoners die niet snel participeren in dit soort processen. Dit om te voorkomen dat we alleen de usual suspects spreken.
- Duur kernagenda is drie jaar. We starten met vier pilots. Eén per kernwethouder. Proces kan verschillen per kern. Kernregisseur en kernwethouder trekken met elkaar op.
- Deelname domeinen aan dit integrale dynamische proces, inclusief monitoring is vanzelfsprekend. In- en externe communicatie is een belangrijke rode draad in het gehele proces. Afstemming, planvorming wordt opgepakt met het team communicatie. Voor financiën is de andere belangrijke rol weggelegd, ook deze collega's worden tijdig betrokken.
- B&W stelt de kernagenda's vast.
- Kernagenda is leidraad/sturingsinstrument voor binnen en buiten.
- Om het overzichtelijk en vergelijkbaar te houden hanteren we standaard thema's voor de kernagenda's. Maatwerk zit in de onderliggende afspraken. Dit betekent dat niet alle thema's in een kernagenda van toepassing hoeven te zijn. Keuze thema's werken we uit met de domeinen.
- Administratieve en organisatorische ondersteuning voor de kernregisseurs moet geregeld zijn.
- Het is een organisatie-breed leerproces.

Proces

We starten met vier pilots: Beusichem, Buren, Lingemeer en Rijswijk. Alle kernen zijn even belangrijk. Wanneer welke kern daarna aan de beurt is stemmen we af met de kernwethouders. De processtappen (voor alle kernen) in onderstaande tabel.

stap	wat	streefdatum
1	interne inventarisatie bij alle domeinen incl keuze thema's	1 maart 2024
2	verwerken inventarisatie/input en check met domeinen	1 april 2024
3	"praatplaten" interne input per thema	1 mei 2024
4	naar buiten (incl actualiseren/checken oude afspraken met oa bewoners(organisaties)	mei / juni 2024
5	samenvoegen intern/extern; leidt tot inzicht alle wensen	zomer 2024
6	wat nemen we op in concept agenda?(financieel begrotingsproces / ambtelijk en bestuurlijk commitment). <i>Loopt voor de pilots niet synchroon met de P&V producten 2024..</i>	september / oktober 2024.
7	terugkoppeling inhoud (concept) kernagenda binnen en buiten	november / december 2024
8	pilot kernagenda's definitief vaststellen / mijlpaal vier	februari 2025
9	start monitoring kernagenda's	vanaf april 2025
10	(tussen) evaluatie vier pilots	eind 2025
11	herhaling vanaf stap vier vanaf 1 ^e kw 2025. Alle andere kernagenda's gereed uiterlijk in 2026.	eind 2026

Communicatie

- In- en externe communicatie is onderdeel van het hele proces en is een kritische succesfactor. Met het team communicatie wordt tijdig afgestemd.
- Zodra een kern-agenda definitief is vastgesteld, is het de intentie een informatie-poster op verschillende locaties in de betreffende kern op te hangen.
- Gemeenteraad: Een beeldvormende avond met de raad over de kernagenda (in combinatie met kerngericht werken) wordt gepland. In het verdere proces lift de raad (gelijktijdig) mee met de externe communicatie. Insteek is dat de raad zo mee kan kijken/meeweten.

Duurzaamheid

Een thema op de kernagenda.

Inwonersparticipatie

Terugkerend onderdeel binnen het hele proces. Per kern wordt iedereen uitgenodigd, vorm en werkwijze nog niet bekend. Het is kern-maatwerk en aanpak kan dus per kern verschillen. (Denk bijvoorbeeld aan een kern die zelf een dorpsvisie opstelt.) Speciale aandacht is er om inwoners te bereiken die normaliter niet snel meedoen.

Deregulering

Nvt.

Achtergrondinformatie

Nvt.

Bijlagen

Nvt.

Populaire samenvatting

Per kern wordt gefaseerd een kernagenda gemaakt, steeds voor een periode van drie jaar. Een kernagenda is een vertaling en bundeling van onderwerpen die zijn opgehaald bij inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties. Ook belangrijke projecten, ontwikkelingen of prioriteiten van de gemeente staan op de kernagenda.

Het uiteindelijke doel is om de (toekomstige) leefbaarheid en de sociale samenhang van een kern op peil te houden of te verbeteren. Onderwerpen waarvoor betrokkenen het belangrijk vinden zich voor in te zetten.